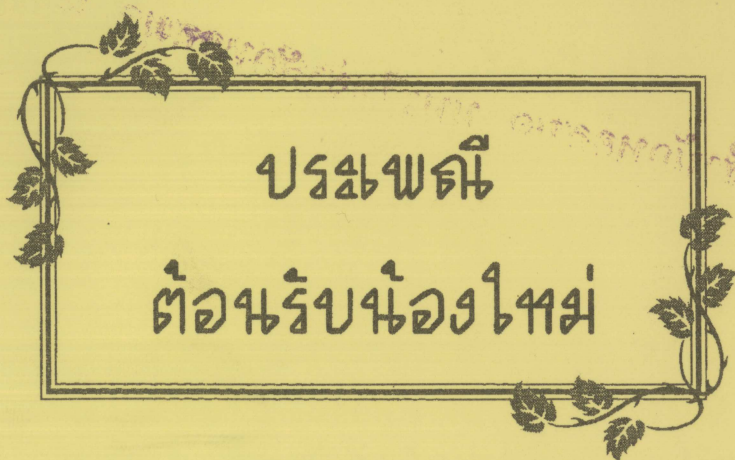

ประเพณี

ต้อนรับน้องใหม่

โดย พิธิษฐ ผลิตสิน

ประเพณีต้อนรับน้องใหม่

ผมเขียนเรื่องนี้ขึ้นดูเหมือนจะเป็นการสวนทางกับความรู้สึกของคนทั่วไปในปัจจุบันนี้ อย่างไรก็ตามผมต้องหัดเขียนหนังสือ เนื่องจากไปผ่าตัดหัวใจอยู่โรงพยาบาลราวสามเดือน เมื่อออกจากโรงพยาบาลดูจะทำอะไรไม่ถูก และไม่ถนัดทำให้หงุดหงิด ท่านอาจารย์ศุภชัย ชัยธีระพันธ์ เจ้าของไข้ ให้ผมหัดพูดและคุยกับเพื่อนร่วมงาน ผมก็ปฏิบัติ แต่การพูดดูจะไม่รู้เรื่องเพิ่มอาการโมโหและหงุดหงิดมากขึ้น ตอนหลังมักจะมากเข้าจนระงับไม่อยู่ ท่านช่วยจัดให้ แพทย์หญิงอรพรรณ ทองแดง อาจารย์ทางจิตเวชมาดูแลหลังจากท่านมาสอบถามข้อมูลความวุ่นวาย มีทุกข์ร้อนทั้งภายในและภายนอกว่าผมเป็นอะไรบ้าง ท่านปลอบผมว่าเป็นเรื่องธรรมดา ต้องพยายามสงบจิตใจให้ได้ และกลัวผมจะนอนไม่หลับ จะอ่อนเพลียจึงให้ยานอนหลับกินก่อนนอน

แต่ที่สำคัญขอให้ผมหัดเขียนหนังสือ ผมได้เขียนเสร็จไปเรื่องหนึ่งแล้ว
ท่านดูลายมือและเนื้อเรื่องลำดับได้ดี แต่ก็ยังเขียนช้าอยู่หลายตอน แสดงว่า
ความคิดยังสับสนอยู่ จึงให้เขียนใหม่ให้ตั้งใจให้ดี เรื่องนี้ดูเหมือนจะยากมาก
เพราะต้องพยายามเขียนให้ทุกคนอ่านและมีความเห็นคล้อยตามไปกับผมด้วย
ถ้าท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ผมก็ยอมรับว่าผมผิดและขออภัย

เรื่องที่ผมคิดเขียนขึ้นเพราะยังคิดสนุกอยู่ ถึงแม้จะแก่แล้วและยังคิด
ว่ามีอีกหลายท่านในสถาบันที่เคยมีประเพณีต้อนรับน้องใหม่มาเหมือนกัน
ยังคิดถึงและนึกสนุก ทั้งๆ ที่เคยเป็นรุ่นน้องและรุ่นพี่มาก่อน เมื่อพูดคุยกัน
ถึงเรื่องเก่าๆ แล้วก็ยังเป็นเรื่องสนุกสนานอยู่ ตอนรุ่นน้องก็คงไม่คิดโกรธถึง
อาฆาตรุ่นพี่ในทำนองเดียวกันตอนเป็นรุ่นพี่ก็ไม่คิดโกรธรุ่นน้อง รู้สึกว่าคุยกัน
แล้วเป็นเรื่องสนุกดี ใครที่อยู่สถาบันอื่นที่มีประเพณีต้อนรับน้องใหม่ คงคิด
เหมือนอย่างผม ท่านผู้อาวุโสทั้งหลายคิดเหมือนผมบ้างไหม

พอผมจบมัธยมหก รุ่นนั้น ไปเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ที่แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ เพราะที่นั่นเป็นวิทยาลัยเกษตรกรรม
ซึ่งเป็นวิชาความรู้พื้นฐาน แม่โจ้ได้รวมโรงเรียนประถมกสิกรรมซึ่งอยู่ใน
จังหวัดต่างๆ หลายแห่ง แล้วก็เปลี่ยนหลักสูตรสูงขึ้นเป็นลำดับ มีพื้นที่
กว้างขวางเป็นสถานที่ฝึกงาน มีบ้านพักครู อาจารย์ หอพักนักศึกษาอยู่พร้อม
สร้างมาเกือบ 50 ปีแล้ว มีหอนอน เครื่องมือทำการเกษตรครบ ผมจำได้ว่า
มาสอบแข่งขันกันที่กรุงเทพฯ ได้หนึ่งในเก้า รวมรุ่นผมทั้งหมดประมาณ 120 คน
แต่ที่ออกไปเพราะสูงเกินไปไม่กี่หลายคน

เมื่อสอบเสร็จแล้วทุกคนก็พร้อมที่จะไปอยู่ประจำที่เชียงใหม่ เมื่อทุกคนพร้อมกันแล้วต้องเดินทางโดยรถไฟ โดยทางวิทยาลัยจะจัดซื้อตั๋วรถไฟให้ นัดวันเวลากัน พบกันที่สถานีรถไฟหัวลำโพง ใน 120 คนต่างไม่รู้จักกันเพราะบางคนมาจากต่างจังหวัด ไม่ได้เรียนอยู่ในกรุงเทพฯ ฉะนั้นจึงไม่รู้ว่าเป็นใคร รู้แต่ว่าแต่งเครื่องแบบเหมือนกัน คือใส่เสื้อขาว กางเกงขายาว สีน้ำตาล กว่าจะได้ที่นั่งก็คุยกันเอะอะไม่เกรงใจใครที่นั่งมาด้วย คนที่พอรู้จักกันบ้างก็ตะโกนคุยข้ามหัวคนไป ลองคิดว่ามันยุ่งแค่ไหนกว่าจะได้ที่นั่ง ย้ายที่กันไปย้ายที่กันมา หรือไม่ก็เดินไปเดินมา ไม่นั่งอยู่กับที่ นึกจะตะโกนคุยกันก็เสียงดัง มีลูกคนหนึ่งคงรำคาญจากเสียงเอะอะ ไม่เป็นระเบียบของพวกเรา ก็ถามว่าพวกคุณเป็นใครมาจากไหนและจะไปไหน ผมบอกว่าเป็นนักเรียนเตรียมอุดมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปเรียนเกษตรที่แม่ใจเชียงใหม่ แกร่งว่าไปเรียนกันทำไมเกษตร จะไปสู้เจ๊กแะมะมันได้หรือ มันปลุกผักก่อกจะไปสู้มันได้หรือ ผมไม่รู้จะตอบว่าอย่างไร นึกว่าแกลดูถูกเอา จนกระทั่งมีใครไม่รู้ทำทางเป็นผู้ใหญ่ เงียบขรึม ซึ่งผมสังเกตมานานแล้ว แก้ก็ถามว่าลุงรู้ไหมว่า ดินมันคืออะไร ใช้ทำอะไร แก้นั่งอึ้งอยู่เป็นนาน มองหน้าพวกผมอยู่พักหนึ่งก็ตอบว่า ดินมันก็คือดิน เอาไว้ปลูกต้นไม้ คุณคนนั้นก็หัวเราะแล้วตอบว่า นี่แหละที่จะต้องเรียนเกษตรกันละ ดินมันคือหิน ที่ถูกระดมชาติชะล้างมาเป็นเวลานานจะเป็นทรายอย่างที่เราเห็น แล้วมีซากพืชและซากสัตว์เก่าผสมกันอยู่เป็นเนื้อดิน ซากสัตว์ ซากพืชก็เป็นอาหาร อุ้มน้ำ ส่วนดินก็เป็นที่ยึดลำต้น แกร่งอ้อ ผมสะใจ ครีธาคนที่ตอบเป็นอันมากและคิดว่า

ผมมาเรียนเกษตรนี้ถูกแล้ว และคงมีอะไรอีกหลายอย่างที่น้ำรู้ แกชักเริ่มสนใจ
ถามว่าจบแล้วจะไปทำอะไร จะไปปลูกผักสุ้เจ็กมันได้หรือ แกตอบว่า เมื่อ
ท่านพวกนี้จบแล้วก็จะไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน
เรียนอีก 4 ปี ก็จบปริญญาตรีทางกสิกรรมและสัตวบาล เพราะต้องไปเรียน
เรื่องการเลี้ยงสัตว์ด้วย พวกมีทุนอยู่ก็ทำเอง พี่ชที่ปลูก สัตว์อีกหลายชนิด
ที่ต้องดูแล บางพวกก็ออกไปรับราชการเป็นครู เป็นอาจารย์ ที่ออกไปทำเอง
ส่วนตัวสำเร็จและมีชื่อเสียง ลุงรู้ไหมว่าข้าวที่เราปลูกนี้ไม่ใช่จะเอาไว้กินกัน
อย่างเดียวแต่ว่าเราปลูกเพื่อส่งออกไปขายต่างประเทศเอาเงินมาทุนบำรุงประเทศ
ด้วย ลุงแกนั่งนิ่งไม่คิดจะถามอะไรอีก

พอตอนบ่ายก็ถึงเชียงใหม่ มีคนมารับหลายคน จะเป็นศิษย์เก่าหรือ
อาจารย์ก็แยกไม่ออก เขาเรียกพวกเราให้ขึ้นของลงมาเข้าแถว เพราะเตรียมตัว
ขึ้นรถไปแม่โจ้ ซึ่งห่างจากเชียงใหม่ประมาณ 18 กิโลเมตร ถนนลูกรังและ
เป็นหลุมเป็นบ่อเต็มไปด้วยฝุ่นวิ่งรถไปได้สักพักหนึ่งได้ยินพวกเราตะโกนขึ้นว่า
อ้าย อ้าย (พี่ พี่) อ๊ะหิวข้าวโวย ชับเร็วๆ หนอย มีเสียงกระซิบเบาๆ ว่า
คนขับเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัย จากนั้นเสียงก็เงียบกันไป ไม่มีใครคุยอะอะ
เหมือนตอนขึ้นรถมาใหม่ๆ จะรู้ได้ว่าใครเป็นใคร เพราะหลายคนไม่รู้ว่
หนุ่มหรือแก่ ใส่เสื้อม่อฮ่อมสีน้ำเงินเหมือนพวกคนงาน ยากที่จะรู้ว่าใคร
เป็นอาจารย์ ใครเป็นศิษย์เก่าหรือคนงานจริงๆ

รถยนต์ที่พวกเรานั่งผ่านป่าทึบ มีใครคนหนึ่งบอกพวกเราว่าเข้าเขต
วิทยาลัยแล้ว มาหยุดที่ข้างสนามกีฬา รอรถคันที่ยังมาไม่ถึง เมื่อมาพร้อม

กันแล้ว ก็ถูกเรียกลงมาเข้าแถว เพื่อแยกไปอยู่ตามหอพักต่างๆ โดยมีหัวหน้าหอ และผู้ช่วยหัวหน้าหอรับอยู่ หอพักมีอยู่ทั้งหมด 10 หอ ทางวิทยาลัยได้จัดซื้อทุกคนเข้าหอไว้เรียบร้อยแล้ว ไม่มีโอกาสจะเลือกหอได้ตามใจชอบ เมื่อพร้อมกัน หัวหน้าหอก็พากันแยกเดินไปตามหอ พอถึงหอพัก หัวหน้าก็สั่งให้เลือกที่นอนกันเอง บนหอมีเตียงนอน มีมุ้งตลบไว้ ปลายเตียงมีตู้สำหรับใส่เสื้อผ้า และบอกว่าพวกเราทุกคนต้องกางมุ้งนอน ไม่เช่นนั้นจะเป็นไข้มาเลเชีย ถ้ารักษาไม่ทันอาจขึ้นสมองถึงตายได้ มีหวังไม่ได้กลับบ้าน ส่วนทางหน้าบ้านก็มีบ่อน้ำเล็กๆ น้ำสะอาดเพราะไหลมาจากห้วยแม่โจ้ เสื้อผ้าและผ้าปูที่นอนต้องซักกันเอง มีราวตากผ้าอยู่ทั้งข้างนอกและข้างใน ใต้ถุนหอสูง เป็นที่เก็บจอบและเครื่องมือเกษตร หัวหน้าหอบอกให้รีบอาบน้ำ เพื่อจะพาไปกินข้าว

ผมจำได้ว่าผมอยู่หอสุดท้าย ซึ่งอยู่ไกลจากโรงอาหารและห้องเรียน เดินมาก็ผ่านหอระฆัง อยู่บนหอสูงคล้ายๆ ระฆังวัด หัวหน้าบอกว่าเอาไว้ดี ปลุกขึ้นมาทำงานและเลิกงาน หรือเรียกประชุม มีประวัติว่าเคยหายเพราะนักเรียนรุ่นเก่าช่วยกันหิ้วเอาไปโยนน้ำ ผมนึกแปลกใจและอดขำไม่ได้ว่า ระฆังเหล็กหนักๆ อยู่บนหอสูง ขึ้นไปเอาลงมาได้อย่างไร ดีไม่ดีตกลงมาทับคอหักตาย เห็นว่าช่วยกันหาระฆังตั้งหลายวันจึงไปพบที่สระเกษตรสถาน ซึ่งมันก็ไกลโซอยู่ ท่านผู้อำนวยการโกรธมากเมื่อหาตัวขโมยไม่ได้ จึงให้ทำโทษทั้งโรงเรียน โดยให้ไปช่วยขุดดินทำที่นา เพราะเนื้อที่ยังไม่ได้บุกเบิกมีอีกมาก ทุกคนช่วยกันฟันดินเป็นการทุ่นแรงควาย ขนาดทำงานมาตั้งปีแล้วยังแตก

กันเกือบทุกคน ผมมาเข้าใจตอนหลังว่า มันน่าจะไปโยนน้ำอยู่หรอก โดยเฉพาะในฤดูหนาว กำลังนอนสบายก็ถูกปลุกขึ้นไปทำงานกัน

ไปถึงโรงอาหารก็มีสำรับกับข้าวพร้อมจาน 4 ใบ หมายถึงให้กิน วงละ 4 คน มีคนแก่ใส่เสื้อม่อฮ่อมกำลังดักข้าวแจกอยู่ และบอกว่าถ้าข้าวหมดก็มาเอาใหม่ได้ แต่ถ้ากับหมดก็ไม่แน่อาจจะไม่มี เพราะมากันหลายคน ยังคงกะไม่ถูก ขอให้รอให้ครบ 4 คน จึงค่อยลงมือกิน กินกันได้สักครู่ก็มีเสียงตะโกนว่าข้าวหมดแล้วขอข้าวหน่อย ลุงแก่ก็เดินมาดักให้ ประเดี๋ยวก็ลุง ลุง ข้าวหมดแล้ว แกก็เดินมาดักให้ เดี๋ยวก็ลุงข้าวหมดแล้วมีเหลือบ้างไหม ลุงก็บอกเสียแล้ว (หมดแล้ว) พวกไม่รู้คำเมืองก็เงิบไป มาทราบทีหลังว่าคนดักข้าวให้ นั้นเป็นอาจารย์สอนสัตวบาล เมื่อรับประทานกันเสร็จแล้วก็มีคนผู้หนึ่งผมนึกได้ตัวว่าเป็นคนเดียวกับคนที่ตอบลุงบนรถไฟว่าดินคืออะไร หน้าตาเคร่งขรึม มาบอกว่าท่านอาจารย์ผู้ปกครองไม่อยู่ ให้ผมมากล่าวต้อนรับพวกคุณแทน แกว่าผมเป็นนักเรียนเก่าคนหนึ่ง รู้สึกยินดีมากที่ได้เพื่อนชาวเกษตรมาอีกหลายคน โดยเฉพาะเป็นนักเรียนรุ่นอุดมศึกษาคงจะทำให้งานเกษตรของเรากว้างขวางและก้าวหน้าขึ้น จะได้มีชื่อเสียงไปไกลในอนาคต การที่พวกเรามาจากต่างที่ต่างโรงเรียนกัน ก็จะมีนิสัยใจคอไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะตอนอยู่โรงเรียนก็มีครูประจำชั้นคอยดูแลใกล้ชิด มีอะไรที่จะตักเตือนและสั่งสอนก็ง่าย ช่วยได้ทันที อย่างตอนนี้คงจะไม่เหมือนอย่างนั้น ท่านจะมีเพื่อนใหม่คงจะไม่รู้จักนิสัยใจคอซึ่งกันและกัน ยากที่ครูจะดูแลกำกับได้ทั่วถึง เสร็จแล้วก็เข้าไปบนกระดานดำหน้าห้องอาหาร

ถ้านักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ซึ่งมีคำ **Seniority** และคำว่า **Order** คำว่า **Tradition** คำว่า **Unity** และ คำว่า **Spirit** ผมไม่รู้จนคำเดียวและไม่เคยได้ยินมาก่อน จึงรู้แว่ๆ แต่คำว่า **Spirit** คำเดียวเท่านั้น เพราะได้ฟังกันบ่อยในเรื่องกีฬา ที่ว่ารู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย นอกนั้นไม่เคยเจอ รู้หรือได้ยินมาก่อน เมื่อตอนเรียนชั้นมัธยม แกกล่าว่าต่อไปถึงคำ **Seniority** คือ การนับถือผู้อาวุโสกว่าเรา ถึงแม้จะมีวุฒิคำกว่าเรา หรือไม่ใช่รุ่นพี่โดยตรง ถ้ามีน้ำใจโอบอ้อมอารี เราก็คควรนับถือ หรือยกย่อง เพราะว่าเขาได้ช่วยงานสร้างเกษตรมาก่อน สมควรที่จะต้องยกย่อง **Seniority** นี้ควรใช้ได้ในการปกครองหรือบริหารงานได้เป็นอย่างดี ถ้าเราจะต้องเป็นรุ่นพี่ขึ้นมาบ้าง ฉะนั้น ควรจะได้ฝึกฝนทำจิตใจไว้โดยดูตัวอย่างรุ่นพี่ที่ดี

อีกคำหนึ่ง คำว่า **Order** หมายถึงความมีระเบียบและวินัยที่ดี ซึ่งเป็นสมบัติของสุภาพบุรุษหรือสตรีที่ดี ถ้าทำไม่ดีคนภายนอกจะดูถูกเอา หาวว่าเป็นผู้ไม่มีการศึกษา

อีกคำหนึ่งคือ **Tradition** แสดงว่าควรยึดถือธรรมเนียมประเพณีที่ดีของเรา มีประเพณีต้อนรับน้องใหม่ ประเพณีไหว้ครู และอวยพรให้ครู อาจารย์ ในวันขึ้นปีใหม่ โดยรวมพวกไปร้องเพลงอวยพรตามบ้านอาจารย์ ในวันขึ้นปีใหม่ นอกนั้นยังมีประเพณีอีกหลายอย่าง มีคนถามว่าประเพณี หรือวัฒนธรรมที่ไม่ดียังคงต้องปฏิบัติอยู่เสมอไปหรือ ก็ต้องตอบว่า ประเพณีหรือวัฒนธรรมที่ไม่ดีนั้นขึ้นอยู่กับคนส่วนมากจะเป็นผู้ตัดสินว่า ควรจะปฏิบัติต่อไปหรือไม่ ถ้าไม่นิยมก็จะเลิกกันไปเอง แต่ประเพณีของเรา ที่นี้ ยังมีคนนิยมอยู่ เพื่อเป็นการศึกษาถึงจิตใจ

อีกคำหนึ่งคือ **Unity** ซึ่งหมายถึง ความพร้อมใจกันในหมู่พวกแต่
ก็ไม่เสมอไป ถ้าเป็นเรื่องจะไม่ดีไม่งามเราก็ต้องไม่คิดรวม **Unity** ด้วย แต่
ส่วนมากเห็นด้วยแสดงว่าพลังงานของ **Unity** ต้องนำออกมาใช้ให้พร้อมเพรียง
กัน การชิงธงก็เป็นแบบหนึ่งของ **Unity** ที่เราควรจะแสดงออกให้เห็นว่า
เป็นไปได้หรือไม่อย่างไร

ต่อไปก็คำว่า **Spirit** ท่านทั้งหลายคงเข้าใจมาบ้างแล้ว ยิ่งถ้าเป็น
นักกีฬา เพราะหมายถึง รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย อย่าโอ้อวดเมื่อชนะ และอย่า
หมดหวังเมื่อแพ้ ต้องหัดให้รู้ว่าแพ้เพราะอะไร ถ้าทำได้ก็จะเป็นที่นับถือของ
คนอื่น

ฉะนั้นขอให้ยึดคำว่า **SOTUS** ไว้เป็นธรรมนุญ ถ้ารักษาได้ทุกคน
ก็จะมีจิตใจสมบูรณ์ เป็นความดีของตัวเอง คนอื่น และให้ถือคำเหล่านี้
ไว้เป็นเครื่องกำกับสติ และจะเป็นสุภาพบุรุษที่น่ารัก

การต้อนรับน้องใหม่จะจัดให้ร่วมกันทุกหอ คือมีการแสดงหัวหน้า
หอเตรียมการจัดเรื่อง ฉะนั้นคืนนี้ตอนสองทุ่มให้มีการแนะนำตัวเองว่าชื่ออะไร
มาจากโรงเรียนไหน จังหวัดอะไร เรื่องที่จะแสดงอย่างน้อยครึ่งชั่วโมง หวัง
ว่าท่านทั้งหลายที่มาจากจังหวัดต่างๆ คงจะได้นำวัฒนธรรมประเพณีของ
จังหวัดมาแสดงให้เพื่อนฝูงและครอบครัวอาจารย์ได้ร่วมสนุกไปด้วย เสร็จแล้ว
ก็เลิกเดินกลับหอ ที่รู้จักกันก็คุยกันเสียงขรม จนหัวหน้าแต่ละหอตะโกนเรียก
ให้รีบกลับเพราะจะต้องไปอาบน้ำแต่งตัว กลับไปหอประชุม ไปคุยกันที่โน่นก็ได้
ทุ่มครึ่งพวกเราไปพร้อมกันทุกหอเสร็จแล้วหัวหน้าหอก็เรียกให้ออกไปเข้าแถว

และให้ทุกคนรายงานตัว ชื่ออะไร มาจากโรงเรียนไหน อยู่จังหวัดใด เพื่อจะได้รู้จักกันไว้ มีมาจากทั่วทุกภาค กรุงเทพฯ นครปฐม ราชบุรี สงขลา นครศรีธรรมราช บัตตานี นครราชสีมา อุบลราชธานี มัวยังเยอะจำชื่อไม่ค่อยได้ จากนั้นก็ให้แยกกันออกไปหาหรือกันว่าจะเล่นอะไร ร้องเพลงหรือเล่นละครเป็นเรื่อง คนโน้นจะเอาอย่างนี้ คนนี้จะเอาอย่างโน้น การถกเถียงกันดูเหมือนจะมีกันทุกหอ เฉพาะจะแสดงเรื่องอะไรกันก็ตกลงยามเข้าไปแล้ว ซ้ำยังวางโครงเรื่องและจัดตัวบุคคลที่จะแสดง บางคนก็ไม่ขอแสดง ต้องอ้อนวอนกันให้เห็น **Spirit** ช่วยกันอย่าให้เสียชื่อหอ ก็ตกลงเป็นชั่วโมงง่วงแล้ว กึ่งง่วงอีก หิวก็หิว จนกระทั่งเกือบตีหนึ่งจึงตกลงกันได้ หัวหน้าหอ บอกให้ไปคิดและลองซ้อมดูที่บ้าน หรือมีเพื่อนมาใหม่ อาจจะต้องเปลี่ยนตัวหรือมีอะไรเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

พอกลับขึ้นหอไปสักพักหนึ่งก็มีเสียงตะโกนว่า ใครมาขโมยของเอาไป คนโน้นก็ร้อง คนนี้ก็ร้อง รวมทั้งผมด้วย ต้องมีขโมยแน่ ส่วนใหญ่เป็นขนมที่ทุกคนหอบมาจากบ้าน ผมมีทุเรียนกวน 2 ห่อ พี่สาวซื้อเอามาฝากถึงรถไฟก็หายไปทั้ง 2 ห่อ เสียงพวกดังลั่น ใครเอาไปโว้ย ซ้ำด่าแรงๆ อีก หัวหน้าหอซึ่งค่อนข้างจะเป็นผู้ใหญ่ สุภาพ เห็นแต่ครั้งแรกก็นึกชอบแก แกมากระซิบบอกว่าถูกแกล้ง อย่างบ่นไปเลย ไม่ใช่คนข้างนอกมาขโมยเอาไปหรอก พวกเราในนี้เอง เขาล้อเล่น เพื่อให้รู้ว่าอยู่ที่นี้ไม่อดอยาก อย่างที่รู้จักกันว่าแม่โจ้อยู่ในป่า เป็นบ้านนอก ที่นี้มีตลาดอยู่หน้าวิทยาลัย มีของกินของใช้พร้อม ใครเบื่อของกินจะไปกินข้างนอกก็ได้ ผมคิดว่าจริงๆ แล้วไม่ใช่ขโมยมาจาก

ข้างนอกแน่ๆ เพราะผมลืมนาฬิกาข้อมือไว้อยู่ที่เดิม ข้าวของไม่ถูกรื้อ กระจุกกระจาย ของที่หายทุกคนส่วนมากจะเป็นขนมกินเท่านั้น หัวหน้า หอบอกว่าเป็นอย่างนี้ทุกหอ คิดเสียว่าเอาขนมกรุงเทพฯ มาฝากเพื่อนกิน ก็แล้วกัน

การตรวจโรค คืบหนึ่งมีประกาศว่าจะมีหมอตรวจร่างกายขอให้ทุกคนเตรียมตัวอาบน้ำอาบทำให้สะอาด แล้วแต่งตัวให้เรียบร้อย หมอจะมาสองทุ่มครึ่ง พอถึงเวลาก็มีรุ่นพี่คนหนึ่งพาหมอมา ช่วยหิ้วกระเป๋ายาให้หมอเสร็จแล้วก็ให้พวกเราเรียงแถวแก้ผ้า หมอร้องเตือนเพื่อนนักเรียนเก่าบางคน ว่าใครที่ไปฉีดยายังไม่ครบคอร์ส จะถูกตั้งต้นฉีดใหม่ หมายถึงอีก 12 เข็มเสร็จแล้วก็เรียกพวกเราทีละคนเข้าไปในห้องหน้ามูข แก้วผ้ออกหมด หมอบอกว่าอยู่เชียงใหม่มีมันอันตรราย เรื่องโรคผู้หญิงระวังตัวให้ดี มีอะไรก็รีบไปพบหมอ เสร็จแล้วก็เรียกเข้าไปทีละคน ตรวจดูอวัยวะเพศว่าใครมีโรคอะไรบ้าง

ตอนเช้าที่กระดานหน้าห้องอาหาร ก็มีประกาศติดหน้ากระดานดำ ประกาศผลการตรวจร่างกายทุกหอ ปรากฏว่ามีเล็ก มีใหญ่ มียาว มีสั้น มีหุ้มยังไม่โผล่ แสดงว่าบริสุทธิ์อยู่ มีปานดำที่ก้น ผมนึกแล้วเชื่อว่าเกย์ถิพัตัน ตรวจแต่ส่วนล่าง จับพลิกไปพลิกมา ไ้หูฟังที่คล้องคอไม่ได้ใช้เลย ยู่อยู่แต่เครื่องล่างลูกเดียว

ปล้นหอ พอตรวจโรคเสร็จก็ปาไปเกือบสองยามแล้ว หมอกลับทุกคนก็หลับไหลกันหมด เสียงโห่ร้องตีป๊ป ตีถังน้ำ จุดประทัด กระทืบตื้น ตะโกนให้ลงไปข้างล่าง ไม่ต้องเปลี่ยนเสื้อผ้า แต่งตัวอย่างไรก็ไปอย่างนั้น

มีบางคนแก้ผ่านอนก๊ออนุญาตให้นุ่งผ้าขาวม้าหรือผ้าเช็ดตัวที่พอจะหยิบ
ลงมาข้างล่างก็ให้เดินตามกันไป อย่างเยยหน้า ถึงเยยหน้าก็ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร
ทุกคนโพกหัว ทาหน้าด้วยดินหม้อดำ เสียงเอากาบหมากฟาดสนาม แล้วมี
คนร้องโอโยๆ มีคนร้องว่าผมไม่หนี กลัวแล้วๆ เดินหน้าไปรวมกันที่รอบสระ
เกษตรสถานแล้วให้ยืนล้อมรอบสระ ข้างบนสปริงบอร์ดก็มีคนรูปร่างสูงใหญ่
หน้าดำก็ดำ โพกหัว มองดูน่าเกรงขาม ประกาศว่าทุกคนจะต้องลงน้ำ
สาบานตน จึงจะรับเป็นลูกแม่โจ้ได้ พวกหัวหน้าห่อซึ่งสืบทอดอ้างว่าใครว่าอย่า
ไม่เป็นก็ให้ออกมายืนห่างบ่อเล็กน้อย ต่อไปก็มีประกาศความผิดที่จะต้อง
ถูกโยนน้ำ เรียกผู้ถูกทำโทษขึ้นไปบนสปริงบอร์ดประกาศความผิดที่ต้องให้
โดดน้ำ มีโทษตะกละ มุมมาม หมายถึง วงหนึ่งเขาให้กิน 4 คน แอบไปกิน
ก่อน คนอื่นเลยต้องอด พอประกาศเสร็จก็ถูกทำโทษสารภาพว่าต่อไปผม
จะไม่ทำอีก เสร็จแล้วก็ถูกถีบให้ลงน้ำ

อีกโทษหนึ่งคือ ไม่เคารพครูบาอาจารย์ และรุ่นพี่ และเอาความ
ลับไปเล่าให้ใครต่อใครฟัง สารภาพแล้วก็ถูกถีบอีก

ผมเองเวลานี้ก็ผิดบัญญัติแล้ว ซึ่งเอาความลับมาเปิดเผย แต่ใคร
คงไม่เอาผมไปถีบลงน้ำแน่เพราะมันแก่แล้ว เพียงแต่เอาน้ำลูบหน้าก็คงพอ
มารู้ที่หลังพวกถูกถีบที่รับจ้าง เคยเล่าให้ฟังว่าประกาศเสร็จก็สารภาพ แล้ว
ก็ให้โดดลงน้ำ ที่ไหนได้ใครก็ไม่รู้ใช้ตีนถีบลงไป แล้วยังไม่ได้ค่าจ้างอีก เพราะ
บอกว่าไม่ได้ทำสัญญากันไว้ท้ายที่สุดก็ให้ทุกคนลงน้ำ ดำน้ำ พอขึ้นจากน้ำ
ก็กอดคอกันรอบๆ สระและร้องเพลง แม่.....โจ้.....ชัยโยพวกเราใหม่เก่า
พวกเราชัยโย.....ช่วยกันโห่ เพื่อแม่โจ้ของเรา..... เป็นอันเสร็จพิธี

ซึ่งจริง เป็นประเพณีอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับ **Unity** พอจบจากพิธีปล้น
หอแล้ว ตอนเช้าก็รีบต้นไปทำพิธีซึ่งจริง โดยไปพร้อมกันที่สนามกีฬา ที่นั่น
มีธงสีเขียว ขาว เหลือง ปักอยู่บนยอดเสา มีพวกหุ่นผีล้อมอยู่เต็มไปหมด แต่คิด
ว่าจำนวนน้อยกว่าพวกเรา พวกศิษย์เก่าๆ ราว 90 คน ส่วนพวกเรา 120 คน
กติกามีว่าให้พวกเราทุกคนพากันเข้าไปป็นเอาธงลงมา พวกหุ่นผีจะคอย
ป้องกันไม่ให้ขึ้นไปแย่ง เสร็จแล้วก็ตะโกนท้าทายให้พวกเราบุกเข้าไปซึ่งจริง
พวกเราบางคนก็ออกความคิดให้ทำเป็นรูปลี้ม เพื่อบุกเข้าไป แต่ก็ไม่สำเร็จ
ถูกปะทะออกมา ถ้าพวกเราไม่เข้าไปเขาก็ร้องท้าทายปะทะกันก็เจ็บตัวกัน
บ้างเล็กน้อย นึกถึงความพร้อมเพรียงจนหลายครั้งก็เข้าไม่ถึงเสาธง ไม่บุก
เข้าไปก็ร้องเพลงยั่วๆ เป็นอยู่พักใหญ่ ตอนซุลมุนขึ้นอีกครั้ง ก็มีคนปีนขึ้นไป
เอาธงมา พวกเราชัยโย คิดว่าสำเร็จแล้ว แต่ที่ไหนได้ พอลงมา พวกเขาก็
ชัยโยเหมือนกันแต่มันเป็นพวกเราที่เขาปล่อยให้ขึ้นไปเอา พวกเราก็เงิบกริบ
คิดว่าถูกหลอกอีกแล้ว อย่างไรก็ตามทั้งพวกเราและพวกเขาก็หน้าตาบวม
กันไปหลายคน นี่แหละที่หลายคนบอกว่าปาเถื่อน แต่ความจริงมันก็เป็นเรื่อง
ที่ต้องกระทบกระทั้งกันบ้าง แสดงถึงความพร้อมเพรียงและมี Spirit รู้แพ้ รู้ชนะ

เริ่มทำงาน งานเกษตรต้องรู้จักปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ก่อนจะรู้ทฤษฎี
ก็ต้องรู้เรื่องการปฏิบัติก่อน ฉะนั้นในภาคปฏิบัติ วิทยาลัยจึงมีโครงการให้
นักเรียนปลูกพืชให้เป็น รวมทั้งเลี้ยงสัตว์ด้วย การปลูกพืชโดยจัดทำแปลง
ขึ้นเรียกว่า แปลงขนาด ครั้งแรกก็ให้หัวหน้าหอ และผู้ช่วยหัวหน้าหอไปช่วย
จัดแปลงขึ้นขนาดกว้าง 1 เมตร ยาว 5 เมตร และชุดแต่งแปลงให้เรียบร้อย

พร้อมจะปลูกพืช ก็ต้องขุดให้ลึกพอประมาณ ราวๆ 8 นิ้ว ทำกันทุกหอ เป็นแปลงเรียงกันไป ดูสวยงามดี หัวหน้าหอบอกว่าหน้าหนาวยิ่งสวย เพราะจะปลูกผักฤดูหนาว เรื่องเมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย ให้ไปเบิกเอาที่พัสดุ ให้พยายามใช้ปุ๋ยขี้ควาย ขี้วัว และขี้หมู และจะต้องเรียนวิทยาศาสตร์เกษตร บัญชี ภาษาอังกฤษ แปลงขนาดนี้จะต้องทำและมีคะแนนให้ ถ้าไม่ทำหรือทำไม่สำเร็จ ก็จะโดนใช้ให้ไปขุดแปลง มีคนไม่ได้ทำเพราะป่วยบ้าง ขี้เกียจบ้าง ซึ่งเป็นการทำโทษที่มีประโยชน์ มองดูสวยเสมอกัน

พี่หัวหน้าหอและผู้ช่วยหัวหน้าหอเป็นคนน่ารักมากมาช่วยทำแปลง แนะนำให้วัดแปลงและขุดแปลงให้ พุดจาก็พุดคุณพุดผม จนเรามีความรู้สึกคุ้นเคยเหมือนพี่เหมือนน้องอย่างสนิทใจ ผิดกับพวกหออื่น เห็นเพื่อนมันบ่นว่า คำนึงก็โยนน้ำ สองคำก็จะโยนน้ำ พี่พวกตัวเล็กละเสียงดังตีนไก่ เรียกว่าขู่วัว ก่อน ทุกคนเกลียดรุ่นพี่เกือบทุกคน ไม่เห็นมีหอไหนบอกว่าชอบรุ่นพี่สักหอ ผิดกับหอของผม มีอะไรก็ช่วยทุกอย่าง ทั้งออกแรงและความคิด กลับบ้านมาก็มีของมาฝาก

การเรียน จะแบ่งเป็นตอนเช้าถึงเที่ยง กินข้าวเสร็จแล้วเตรียมลงงานแบ่งออกเป็นปลูกพืช (ทำนา) และเลี้ยงสัตว์ มีไก่ สุกร ส่วนการเรียนก็มีวิทยาศาสตร์เกษตร คำนวณ ภาษาอังกฤษ

ทุนการศึกษา ทางวิทยาลัยให้ทุนสำหรับผู้ที่เป็นคนตรี และผู้ที่ตัดผมเป็น พี่ผมคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยหัวหน้าหอได้ทุนตัดผม แกอารมณ์ดีเป็นคนสนุก โดยเฉพาะแกเป็นนักกีฬาด้วยที่เชียงใหม่มีคนชอบฟุตบอลกันมาก จะมีการจัดแข่งขันขึ้นปีละครั้ง ระหว่างฝั่งซ้ายและฝั่งขวาของแม่ปิง

ฝั่งซ้ายก็จะมีพวกแม่โจ้จะเป็นครู อาจารย์ หรือนักเรียนก็ได้ มีพวกรถไฟและทหาร หรือเจ้าหน้าที่ราชการอื่นๆ เช่น พวกอำเภอหรือครู ประชาบาล ส่วนทางฝั่งขวามักจะเก่ง เพราะมีคนให้เลือกมาก เช่น ครู อาจารย์ ทหาร และตำรวจ ต.ช.ด. ส่วนใหญ่ฟังว่าฝั่งขวาจะชนะเกือบทุกปี นอกจากบางปีพวกนักเรียนเข้าใหม่มีฝีมือเข้าร่วมด้วย แต่เรื่องเชียร์แล้วไม่ผิดหวัง พวกเราก็เอาเสียงดังเข้าว่า พี่ผมคนนี้แกล้งเล่นในตำแหน่งแบ็คคู้กับคุณคำหล้า จากรถไฟ ซึ่งแบ็คคู้นี้ถูกใจคนดูมากเพราะแม่นทั้งคู่ มาปีนี้ได้ข่าวว่าคุณคำหล้าไม่อยู่ไปราชการกรุงเทพฯ จึงต้องหาคนแทน แต่ก็ไม่มี พี่ผมคนนี้เขาก็ว่า คำหล้าไม่อยู่แต่คำโลนอยู่ไวย ไม่ต้องกลัว เพราะฉะนั้น เสียงเชียร์ ซึ่งมีเสียงเชียร์แต่คำโลนก็คงทำให้ไม่ผิดหวัง แล้วการแข่งขันคราวนี้ก็สมตั้งใจของฝั่งซ้าย เพราะเรามีกองหน้าซึ่งเป็นนักเรียนเสือสามารถสองคนเป็นคนยิง คำโลนของเราก็รักษาประตู เล่นเอาฝั่งขวาเจ็บไปลงนัดใจ หน้าขึ้นใจและตีใจแทนพี่คำโลนของเรา ซึ่งมีคนล้อมขอจับมือกันเป็นแถว

เป็นช่างตัดผม โดยที่พี่คำโลนแกล้งเป็นคนอารีอารอบและเป็นคนสนุก แล้วก็ได้รับทุนนี้ แม่โจ้จำเป็นต้องมีช่างตัดผม เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากเมือง เชียงใหม่ ฉะนั้น ไนวันเสาร์ หรืออาทิตย์ต้องอยู่คอยรับใช้นักเรียน หรือบางทีก็อาจารย์ด้วย มีอยู่อาทิตย์หนึ่ง เจ้าเพื่อนผมมาขอแกล้งตัดผมให้ แกก็บอกว่าไม่ว่าง ให้ผมตัด แกล้งเป็น พุดเสรีจแก็ก้อเอาเครื่องมือส่งให้ เจ้าเพื่อนผมก็มาหาผมบอกว่ามึงเป็นก็ไม่บอก กูต้องไปอ้อปีสอง มั่นแบ่ง ไม่ตัดให้กู

ผมก็ตกกระไดพลอยโจน แต่ใจก็ไม่สู้จะดี เพราะไม่เคยตัดมาก่อน คราวผ้าขาวมาส่งให้ เอาไว้คลุมไหล่ พาลงไปข้างล่างหอ เพื่อนก็บ่นว่าพวก

ปีสองอยู่เรื่อย ผมก็ปล่อยให้มันคุยไป หยิบกรรไกรปัตตาเลี่ยน มือชักจะสั่น แต่ก็ใจกล้าเสี่ยงไป พอลงมือได้สัักพัก ไถเท่าไรก็ไม่เรียบ เป็นชั้นบันได เอากรรไกรขลิบ ที่โน่นก็แหง่งที่นี้ก็แหง่ง นานพอสมควร เพื่อนก็ว่าเสร็จหรือยัง ขอกระจกเอาไปส่องดู ร้องด่า ไม่เป็นก็ไม่บอก ภูจะทำยังไง ไปไหนคงไม่ได้ พี่คำโลนแกก็ลงมาคูและช่วยแก้ไขให้ แล้วสอนไปในตัวเป็นอันว่าเรียบร้อยดี เพื่อนผมมันก็ขี้เล่นเหมือนกัน ไปที่ไหนก็บอกว่าผมเป็นคนตัด อาทิตย์ต่อไปก็มีคนมาให้ตัดอีก ผมก็ตัด แล้วตามเคย ชั้นบันไดไม่หมดไปสักที ก็ถูกด่า แล้วพี่คำโลนก็มาแก้ไข ใครถามเพื่อนก็อวดว่าผมเป็นคนตัด อีกอาทิตย์หนึ่งก็มีคนมาอีก ปฏิบัติอย่างเคย รู้สึกว่าประมาณสัักหกหัวก็เริ่มตัดเป็นเป็นที่รู้กันไปหมดว่าผมตัดผมได้ มีอยู่คราวหนึ่งพี่คำโลนไม่อยู่ด้วย อาจารย์ต้องการตัดผมเพราะรู้ว่าผมตัดเป็น แกก็เรียกไปตัดผมมันสั้น และใจก็สั่นมากด้วยเพราะเป็นหัวครู แต่พี่คำโลนก็กลับมาทันและแก้ไข ผมจึงมีความรู้เรื่องตัดผมมากขึ้น และรู้ว่าตัดผมสั้นนั้นมันยากสินดี แล้วอาจารย์แกก็ตัดผมสั้นด้วย จะไล่ตัดอย่างไรก็ไม่เสมอ แต่แกก็ใจดีบอกว่าหัดไว้แล้วจะได้ทุน เอาสตางค์ไว้กินขนม และตอนหลังทราบว่แกเป็นคนหนึ่งที่รับรองให้ผมได้รับทุนตัดผม ตัดผมได้นี้ก็ดี ตอนไปอยู่เมืองนอกค่าตัดผมมันแพง เพื่อนๆ จึงรวมสตางค์ไปซื้อปัตตาเลี่ยนและกรรไกรมาให้ตัด สตางค์เราไม่เอา แต่ได้ขนมกินเพราะเขาหามาให้ด้วยความรัก

ทุกคำที่กล่าวมานี้ ความจริงถ้าเราปฏิบัติกันได้ก็จะเป็นประโยชน์จริงๆ แต่มาสมัยนี้จะเป็นสมัยโลกาภิวัตน์ หรือโลกาวินาศก็ไม่รู้ เพราะคำ

เหล่านี้ต้องมีจิตวิญญาณอยู่ด้วยจึงจะใช้ได้ แต่เดี๋ยวนี้คำว่า **Senior** คำเดียว
ก็เลอะแล้ว พอออกมาทำงานกัน รุ่นพี่ก็กดขี่รุ่นน้อง ส่วนรุ่นน้องก็ถือ
โอกาสเลื่อยขาเก้าอี้รุ่นพี่ มันจะเป็นเพราะเศรษฐกิจ การเมือง หรือมันเป็น
เพราะอะไรช่วยกันคิดด้วยเถอะครับ

สิ่งเหล่านี้มันเสื่อมไปได้อย่างไร.....เสียดาย

